

GOVORI NA 9. KONFERENCIJI:

miercuri, 05 iunie 2019

Matei Lupu, župan Karaševske županije:

U prvom redu vam zahvaljujem na pozivu, a mi je odgovoriti vašem pozivu, gospodine predsjedniče, i mogu vam reći da institucija župana ima izuzetno dobre odnose sa Zajednicom Hrvata u Rumunjskoj, veoma bliske odnose. Danas vam zahvaljujem na suradnji koju smo imali u županiji Karaševske. U ovim posebnim trenucima, sada kada se održava Nacionalna konferencija, razumio sam da se to događa jednom u četiri godine, ja vam želim puno uspjeha i sreće u daljnjem radu. Mogu vam reći u ime institucije koju predstavljam i u moje osobno da se odnosi ostati isto toliko bliski toliko sa ZHR-om, koliko i s vama, gospodine predsjedniče, zato što mi ve sada imamo jako bliske odnose.

Još vam jednom zahvaljujem na pozivu, želim vam sreću i neka Bog pomogne da i u budućnosti budete isto toliko djelotvorni i bliski ljudima koje predstavljate, da razvijemo sva područja gdje žive stanovnici hrvatskog porijekla i da stignemo s našom državom tamo gdje joj je i mjesto, to jest u blizini razvijenih zemalja iz Europske unije.

Venera Popescu, zastupnica makedonske manjine:

Zahvaljujem na pozivu i uputila bih odmah na početku jednu poruku vašoj zajednici. Smatram veoma važnim da u Parlamentu imate jednoga člana kojega bih karakterizirala s dvjema riječi ima: poštenje i mudrost. Predsjednik i zastupnik Gera je moralan, srčan i sposoban član, nekonfliktna osoba, što je u Parlamentu i u ovom okrutnom svijetu veoma važno. Bit će izravna i reći da se mora neprestano boriti za svaki novi člana kojega donese u zajednicu. Vaš predsjednik je svojim stavom stigao biti tajnik skupine zastupnika nacionalnih manjina u Parlamentu, a ja se time ponosim. Isto tako, član je u dva veoma važna Odbora, Odbor za europske poslove i Odbor za prijevoz, veoma je impliciran u svemu što radi, dolazi u Parlament kao na posao i odsutan je samo kad ima rad u zajednici. Svaki put sam mu tražila savjet.

Želim da budete mudri u aktivnostima koje poduzimate i birate mudro jer bi bilo žalosno kad bi jedna zajednica nestala zbog nedostatka novih sredstava i sitnih unutarnjih interesa. Imate izvanredno kulturno nasljedstvo, jedinstveno u svijetu, mogla bih reći, i želim vam da ga nosite i promovirate u budućnosti s mnogo uspjeha.

Paul Chioncel, prorektor Sveucilišta Eftimie Murgu:

Prisutan sam danas ovdje u dvostrukom svojstvu, kao predstavnik ri i kog Sveu ilišta i kao predstavnik njema ke manjine iz planinskog Banata. Poštovani predsjedni e, poštovani župane, poštovani pozvanici: Uvijek se veli da je Banat op enito, a planinski Banat posebno etalon suživota i model za cijelu Europu. Svaki put se velelo da je ovo naše usko podru je zapravo Europa u minijaturi. Želim da iskustvo i stvarnost koju smo doživljavali na ovom podru ju tijekom stolje a budu primjer kojega moramo pratiti. Naš višestoljetni skladni suživot na ovom prostoru mora se nastaviti i u budu nosti, a ja smatram da se nalazimo na ispravnom putu. Vama osobno i zajednici koju predstavljate želim i nadalje puno uspjeha, želim da budete i u budu nosti primjer manjinskim zajednicama iz planinskog Banata.

Predsjednik UDMR u Ri ici, Mihaly Balint:

Donosim vam pozdrav ma arske etnije iz ovog podru ja, zajednice kojoj prijeti nestanak. Sa žalost u moram re i da starimo, a nemamo mladež kao što ima hrvatska zajednica.

Konzultirao sam nedavno dokumente vremena i ostao sam zapanjen kad sam naišao na jednu vijest. Naime, u 18. stolje u Karaševu je bilo tre e mjesto iz Banata po broju stanovnika, nakon Temišvara i Karansebea, a naši predci su vrijedni svake pohvale.

Ja vam želim da i nadalje o uvate jezik, tradiciju i obi aje jer kad bi nestale ove vrijednosti onda bi nestala i etnija. Želim vam uspješnu 9. Konferenciju.

Aledin Amet, državni tajnik u Odjelu za me uetni ke odnose Rumunjske vlade.

Pozitivno sam bio iznena en kad je moj prijatelj i kolega Gera evocirao jedan tragi ni trenutak za tatarsku zajednicu. 18. svibanj 1944. ozna ava crnu stranicu po tatarsku zajednicu, to je datum kad je jedno itavo stanovništvo iz Krimeje, tatarsko stanovništvo, bilo podignuto i deportirano u neprijateljska mjesta iz bivšeg Sovjetskog Saveza. Otprilike 400.000 ljudi u jednom danu je deportirano u neprijateljska mjesta iz Sibira i Uzbekistana, a skoro polovica ih je umrla u transportnim vagonima u samo jednom danu. Zato i povijest govori o ovom danu kao o crnoj stranici u povijesti ovje anstva.

Damo i gospodo, jedan zna ajan ameri ki nau nik znao je re i da preferira i i po tami s prijateljima nego po svijetlu s neprijateljima. Ja vam mogu re i da idem s vama, prijateljima, po svijetlu. Došao sam danas u Karaševu da bi istaknuo kako ste veoma važna zajednica koja je sa uvala identitet, uva ga u pozitivnom smislu, na jedan izvanredni na in jer u prvom redu uva ono što ima najvažnije jedna etni ka zajednica, maternji jezik. Uvijek sam invocirao ovu injenicu, svakom prilikom, posebice prilikom mnogobrojnih susreta s tatarskom manjinom iji sam pripadnik. Svaki put sam naglašavao da bogatstvo jedne zajednice stoji u o uvanju lingvisti kog identiteta. Maternji jezik je osnovni element, blago, zlato svake manjine. Hrvatski jezik mora postojati ovdje u Rumunjskoj, ovdje gdje ste vi donijeli duhovne elemente neprocijenjive vrijednosti, a mi u Odjelu za me uetni ke odnose smo upoznati s ovim injenicama, podržavamo ove

istine i pružamo vam potporu da ih nadalje uvate i promovirate.

Gospodin Gera je naš prijatelj, prije nego što je zastupnik ili predsjednik, on je naš prijatelj. Ovjek kojega izuzetno cijenim i to vam tvrdim s istavom iskrenošću. Prije dvije godine sam sudjelovao na manifestaciji namijenjenoj hrvatskoj Gimnaziji u Karaevu i istaknuo sam s tom prilikom da bih bio ponosan kad bi kao pripadnik hrvatske manjine imao ovakvog zastupnika i predsjednika. Danas vam tvrdim da bi bio veoma ponosan kad bi imao ovakvog zastupnika i predsjednika.

Postoji i sa strane sredinjeg tijela, odnosno Odjela za međuetničke odnose Rumunjske vlade, jedna poruka solidarnosti, jednostavna i prijateljska, koja potvrđuje postojanje veza između etničkih zajednica i našeg Odjela. Svaki put sam rekao da rumunjska država nam je pružila mogućnost da se identitarno i legislativno odvijamo. Prije trinaest dana bio sam u Constanzi i da bi celebrirali važan događaj po tatarsku manjinu, riječ je o danu tatarskog jezika. U jednakoj mjeri nakon 2010. godine, kad je izdao ovaj zakon u Rumunjskoj, pojavili su se mnogi zakoni koji su imali istu sudbinu, odnosno celebriranje maternjeg jezika. Postoji legislativna otvorenost sa strane rumunjske države, a vi mi slobodno pokažite jednu europsku državu koja dozvoljava ovaku veliku legislativnu otvorenost prema manjinama ili im pruža ovakvu materijalnu pomoć. Živimo u pragmatičnom svijetu i ništa se ne može napraviti bez materijalne potpore sa strane rumunjske države. Moramo voditi računa o svim ovim stvarima i konstatirati kako se uistinu nalazimo u regiji koja može biti model Europi kad je riječ o promicanju identiteta nacionalnih manjina. Dolazim iz područja sa sličnom etničkom koncentracijom stanovnika kao u vas, iz Dobrogeae, o kojoj je naš veliki povjesničar Nicolae Iorga rekao da je lijepa strana Orijenta. Raduje me kad vidim da me usobno govorite na materinskom jeziku i istodobno izvrsno govorite rumunjski jezik. Naša je dužnost da uimmo rumunjski jezik, jezik našeg srca, dok je maternji jezik onaj na kojim sanjamo i kojega ne trebamo zaboraviti jer nam donosi toliko radosti. Ono što vi radite ovdje, sve ove akcije različitog karaktera, upravo vam pomažu da sa uvate i afirmirate identitet u uvjetima u kojima rumunjska država vam pruža ovu mogućnost. Još vam jednom zahvaljujem svima vama!

Ivan Dobra